

Konferencija Svjedočenje.Poezija.Jezik

Ramiz Huremagić – izbor iz poezije

Zbirka „U svijetu bučnih ljudi“, 2013.

*Ja sam preživio svoju smrt.
Imao sam manje sreće nego ostali.
Između palca i kažiprsta sad držim
žutilo mesinga metka koji me nije ubio. Primičem ga nosu
kao da očekujem da ću osjetiti miris puške koja ga nije ispalila.
Miris svoje smrti. I svog rođenja.
Ništa.*

*Samo hladni miris metala.
U krošnji drveta, ispod kojeg mirišem metak,
visi zastava od pocijepane muške potkošulje.
Bila je bijela dok nije umrla. Sad je uflekana krvlju i nečim smeđim.
Nečim što je, i na dva metra iznad glave i poslije desetljeća godina,
smrdilo na proljev izazvan strahom od smrti.
One koju sam ja preživio, a ostali nisu.
Palim duhan i povlačim dim.
Osjećam ujed od kojeg mi staje suza u lijevom oku.
Od smrada. Od dima.
Od mesinga. Od smrti.
Od straha što sam je preživio.
Od sjećanja koja su preživjela sa mnom.*

DEPONIJA HITOVA

Nikad nisam imao hit
Niti sam bio opjevani heroj
u proteklom ratu

Sjećam se ogromnog straha
I cijeloga tijela
Zgrčenog u jedan kvadratni centimetar
Malo desno ispod dijafragme
U momentu prvog metka
Poslije toga
Ne bi bilo više ničega
Totalno odsustvo doživljaja
Samo puko memorisanje poginulih

Za mene niko nije znao ni poslije rata
Nije ni pitao imam li hit
I to uopće nije bilo loše

Sjećam se velikih i velikih boraca

Veliki su uglavnom mrtvi i zaboravljeni
Veliki su današnji heroji
Moćnici, umjetnici, čuvena imena
Oni sa ingenioznim mislima
Oni koji vjeruju da uniforma opravdava
Put i način kojim su postali *veliki*
I zločin u ime cilja
Često i stihom opjevan

Meni je i danas rat
Tih i težak,
u javnosti nezamijećen

Umjesto krvi teku stihovi

ZEMLJA STRAHA

Ovo je zemlja u kojoj ne žive ljudi,
Njenim poljima, kao uskovitlani zrakovi,
Kroče i huče njihovi strahovi:

strah od prvog do sebe,
strah od drugog i drugačijeg,
strah od trećeg prsta i entiteta,
strah za očuvanjem vlastitog mindera,
strah od privatnog linča na javnim televizijama,
strah od visine staklenih prizmi,
strah od letenja u plastičnim kesama,
strah da se plata mora i zaraditi,
strah od gubitka posla,
strah od dobivanja posla,
strah od banke zbog podignutih kredita,
strah da se pedofili ne izbore za prava djeteta,
strah od svoje pameti i tuđeg razuma,
strah da će se morati vratiti usluga moćniku,
strah od pedera i pravospolnih,
strah od čistih ulica i krvavih šahtova,
strah od ninđa tinejdžera koji pucaju i po velikim i malim odmorima,
strah od suša i gladi u Africi,
strah da se dušman prvi ne dosjeti,
strah od nenapisane knjige,
strah da ti žena potvrdi da ti je najveći u gradu,
strah trgovaca drogom da im konkurencija ima boljeg tužitelja od njihovog,
strah od Ajnštajna u relativnosti četiri godine mandata,
strah od mrtvih pisaca,
strah od beatificiranih shizofrenija,
strah da se ne umre pošten,
strah od prošlosti koja dolazi poslije budućnosti,
strah od Boga, Boga i Boga,
strah od crvenih tepiha i festivalskih fetvi,
strah da sve pada – govno, jabuka i vlada,

strah od nervoznog taksiste i još nervoznije šalterske službenice,
strah da se nećeš moći zaustaviti na dosadašnjim preljubima,
strah od profesionalnog amaterizma,
strah djece od iskompleksiranih roditelja,
strah roditelja od razmažene djece,
strah od holesterola i H₂N dva tri četiri pet puta,
strah od poskupljenja kruha i kondoma,
strah od fašista i antifašista,
strah fetusa od poroda,
strah zemlje da bi mogla biti država,
strah od osjećaja da si svjestan da strah vlada,
strah da bi ti sutra moglo biti dobro.

MIRNI ZLOČINCI

Svakodnevno pa i češće
očešemo se barem od jednog

Isti smo mi, isti smo svi, jedno je rebro

Rukavom obrišemo
krv s njegova noža
Onu što još kapa
i ne prestaje da lije

Jutrom je tim istim nožem
rezao topli kruh
i mazao debele kriške
onom slasnom nutelom
krmeljavom sinčiću i
malenoj svenoj princezi

Ono što pravi očevi i čine djeci svojoj

Radnim kolegama i svim drugima
sa liste kontakata mobilnog telefona
druge vjere čestitao je njihove praznike

po propisu i kako je red, i on je vjernik

sms-om sa ispravno
napisanom blagdanskim porukom

Deklarativan je pobornik
jednakopravnosti naroda
nacionalne zastupljenosti pravovjernih
i načela rotacije izabranih

sve u granicama knjige, avaj ljudi, Knjiga je jedna

koju su pisali propali đaci

nekih tuđinskih škola sa
"haj živio" kao naslovima glava
Odavno je zaklan i onaj posljednji jadnik
što prizivao je savjest i osjete krivnje

A osvjestiti sebe korak je prvi, prihvatiti Istinu spas

dok je noćima plakao a danima stenjao
i na blagdanske poruke odgovarao
kako mu kućni odgoj to i nalaže

Znači, učtivo i ponizno, rob je Božiji

Bez bodljikave žice na sivim kostima
neke druge djece čije kriške kruha
ostadoše neizrezane, nenamazane

I sve se tako redaju praznici
kao da su cigle
Pritišće svaki
kao da se mir zida odozgor nadole

Zidovi pritom uvijek i dijele, grob se zagrće

Dočim ratovi uvijek zbliže
Kao što nož sjedini nutelu i kruh

bar da je u nama
one zemlje iz groba
što je navlažena prošlošću i Bogu mila
Lakše bi bilo

Lakše bi bilo
preživjeti mir

JAVNOM RASVJETOM OBASJANA PRIVATIZACIJA SARAJEVA

Poslije zadnjeg Velikog rata
preživjeli pjesnik
pitao je svijet –
Kako ćemo pisati poeziju
poslije Aušvica?

Koliko znam,
taj veliki pjesnik nije
privatizirao Aušvic
ni Buhenvald
Ni on niti bilo koji drugi pjesnik

Kroz historiju manifestacije zla
Ljudi su ljudima činili zlo

Između ostalog,
opsjedavši im gradove
u kojima su živjeli
koje su smatrali svojim
u kojima su voljeli i umirali
ustaljenim tempom

Koliko znam,
Ni jedan pobjednik
Niti jedan poraženi
nisu privatizirali Lenjingrad
Ni Varšavu

Sarajevo!

Danas je dvadeset godina
od početka opsade Sarajeva
Na svakom trećem od zelenih
stubova javne rasvjete
Uredno okačene dvije zastave
U dvije nijanse plave boje

Na glavnoj gradskoj ulici
11541 prazna crvena stolica
Toliko njegovih žitelja,
(valjda je brojka tačna, oprost mi Bože)
Ostade uglavljeno zauvijek
u onom procijepu od vremena
i oni danas neće sjediti
na svojim mjestima
obilježenim sa „Proizvedeno u Srbiji“
O da, život jeste ringišpil

Kome su stolice malo i
da slučajno ko ne zaboravi
sa velikih bilborda podsjećá
Niz od šest znamenki
sa pridodatim tekstom -

Sarajevska crvena linija

Da čovjek psuje i vrišti od nekakve muke
Da mu vrisak dosegne do druge strane sunca
Tolike sudbine, ljubavi, čežnje
U šest običnih znamenki na panou
sa dnevnim najmom od dva eura
Dok je do njega pano „Zamisli dobiješ“
sa lijepom zelenom djetelinom od
tri zelena lista i jednim krvavim
kao srce u ruci kardiohirurga

Da, ja plačem nad sudbinom njih –
11541

Ne zato što su ostali uglavljeni
Ne zato što im zavidim na rajskom
All inclusive tretmanu
Ne zato što svaki od njih i na ovom
Svijetu još uvijek ima svoju stolicu
Oni su ipak danas

Slobodni i pošteđeni

Plačem jer su oni nama danas –
11541 komad, toliko stolica
komercijalna roba, trgovačko dobro
žeton za potkusurivanje u kurvanjskom ruletu
brend, kako se to moderno ima zvati
dizajnerski diskutabilno rješenje
privatizirani projekat u
rukama probranih –

čuvara tuđih zločina i tuđih tragedija
tuđa tragedija se uvijek dobro novčila

A onda ga opet gledam –
te zgrade, brda, ceste
crkve, džamije, groblja
Zastave vijore kao što su i te '43.
vijorila ljudska tijela u njegovom srcu

Kao da i sam sebe pita –

Što baš u meni žive ovakvi ljudi?
Što baš u meni zastade vrijeme?
Šta baš mene takvog napraviše
da na svijet gledam odozdo?
Zašto me guše ova brda, jesam li to
jedini anksiozan grad?
Da li me neko pogledao urokljivim
očima dok sam se rađao?
Da li sam iznevjerio onih 11541
jer ih nisam dobro čuvao?
Što me to zavađaju sa mojom braćom
Bihaćem, Goraždem, Mostarom,
sestrama rođenim Banjalukom i Srebrenicom?
Hoću li im od stida moći u oči pogledati
dok me komadaju na kile
i prodaju moju djecu koju sam iznevjerio?

Gledam ga i svjedočim –

Rušili jesu. Nasrtali dugo.
U njemu uglavljivali ljude u vrijeme –
I izvana, i iznutra
I od dole, i od gore
I nije jedna crvena linija
Nije ni 11541, njih ima puno više

Krvarila su i srca onih koji
preživješe vrijeme –
A koliko je samo još to crvenih linija!

Svjedočim i upirem prstom –
Neće mi njihove smrti uz kičmu proći
Dok oči ostavljam na poredanim stolicama
crvena plastika u prirodi nerazgradiva
To je ipak ceremonija za
njene tvorce i njihove strukture
Atraktivan i medijski isplativ hepening
Da se najnovije carevo ruho
Skupo dizajnira i još skuplje pronese
Genijalan plan genijalnog redatelja –
Sarajevo *Red Line Fashion Week*
Sa davno zgaženim, u vrijeme
uglavljenim manekenima
I stolicama koje čekaju
Tako valjda treba da izgleda
Javno obilježavanje privatiziranog zločina –

Bravo, bravo maestro, bravo.

Moju ceremoniju neće platiti nitko
Na nju nitko nije pozvan niti će biti publike
Donijeću svoj stari kantar
Stavit ću ga na jednu od stolica –
Onako negdje više pri kraju,
Recimo na peti novembar
hiljadu devetsto devedeset i četvrte
Na šesti ću i sam sjesti
Činit ću bogohulnu stvar –
Vagati ću zlo, na jednom tasu Aušvic
Na drugom Sarajevo
Neću nikom reći šta je kantar odmjerio

Znam samo da neću ići na modne revije
U sebi, tiho, i dalje ću se pitati –
Kako pisati poeziju nakon Aušvica?

Za Sarajevo ću se moliti.
Da opet bude ničije.
I svačije.
Da se sebi vrati.

Zbirka „Čekičanje vremena“, 2016.

1972.

1972. godine rađali su se
Svoje glavi i mrtvorodeni
Te godine
Bogovi svih uvjerenja
Ispisivali su
Putne karte za
Iste destinacije
I sa približnim vremenima dolaska
Na određene stanice

1991. sa 19 – Vukovar
1992. sa 20 – Sarajevo
1993. sa 21 – Goražde
1994. sa 22 – Bihać
1995. sa 23 – Srebrenica

A tek što su prošli oni
Kojima odložiše dolazak
Na čijim kartama nisu bile ove godine
Oni su ostali da se od muke debljaju
Težinom smrti onih koji odoše
Prazninom onih koji ih dočekaše
Gustoćom svojih misli
Što su se rojile
Na opustošenim poljanama poraća

Svoji su bili i kad im
Prazne livade djetinjstva
u vašare pretvoriše
I mermer i inoks na njih staviše
Zatečeni zakašnjelom mladošću
Ženili se i od brakova razvodili
Počeli da pišu, sriču i glasno riču
Rikom volova koje nije imao
ko više da veže

Kao 1991.
Kao 1992.
Kao 1993.
Kao 1994.
Kao 1995.

I te 1972.
kad im na majčine krvave posteljice
Pečat biletarnice udariše

Niz polje sevdah

Na jarbolima slobode
Krvave su posteljice
Djece koju nismo za sebe pravili
U vojne evidencije kao kurbane upisali
Imena im u duhu nacije davali
Majku im onu, jadnu i nesretnu, opet psovali
Kad se psovka otme, mati se spomene

O moj Branko, jebo ti nas
Bolje ti je i dno Save
Nego plodne njive Lijeveča polja

Utrnule zvijezde
Zastave na dnu koplja
Dogorijeva mladost
Kočoperi se vlast

Sevdah iz Foče
Androgeni kontratenor
Danas je pobačaj
Umjesto himne

Generacija rasutih pionira

Moramo da se volimo
Imamo isti korijen JMBG-a
I lektiru
I crvenu maramu
I krv naših drugova na
Jebenim ratištima

Ne znamo se ono - đe si stari, šta ima
Ne pijemo kafu po javnim mjestima
Ni rakiju po podrumima
I čistilištima duše

Džim bi rekao *soul kitchens*

Ali znam da me sanjaš
Kao i ja tebe
U ledenoj samoći
Izguranoj kroz karlice i uteruse
Tvoje i moje majke
Tih sedamdesetih
Kalendar im se zatro

Vrijeme umrlih vojnika

vrijeme je umrlih vojnika
djevojčice stupaju tiho
plastičnim rukama
počešljale su kose
vuku ih nespretno
za iščašene noge

topovi su istopljeni
sa zagubljenim klikerima
starije braće
šarene duše zazivaju
uspavanke nerođenoj djeci

muk je postao šutnja
prestao je biti tišina
djevojčice ne igraju lastiš
vojnika nema
dok ih majke nanovo
ne porode

Tuđi ratovi

Kako se boriti u ratu
U kojem si puko poprište
Bijedno blato na strništu
Rascijepljeni san
U igrih odljuđenih demona

Postoje ratovi
kojima sam poprište
Nisam vojskovođa
Ni topovsko meso
Samo konjskim kopitama
Utabano polje pšenice

Ratove vode raskalašeni demoni
Njihove strijele oštre
Kao pokošeno snoplje
na uši izlaze
Snove cijepaju na moje
I nečije tuđe
Od mojih me strah
U tuđim novi ratovi

Svetost

Svet je taj trbuh u žene
U njemu se smrti začinju

Vladaru radost donosi
Vojnici plačem bitku otpočinju

Prototip angažovanog ljubavnog pjesništva

Stereotipi su postali prototipi
Vremena koje nas halapljivo proždire
Trebaju od njega oteti što više
Kako bi utažili strah
Od vlastite malenosti

Patetični pjesnik bi ovdje uveo ljubav
Kao kontrapunkt
I vječni vapaj da samo ona vrijedi
Da ljubiti treba

Ovaj je bio profesionalni vojnik
I njemu je poetika
Crtica na končanici
Optičkog nišana

Nije stereotip
Da riječ ubija

Kako će da smrdi sutra

(ako već ne znamo kako smrdi danas)

Ima tome već nekoliko
U nosnicama čujem neki smrad
Gdje bih ja i on bi u meni
Nije znači do kontejnera za smeće
Ili nabreklog psa u jarku
Operem nos iznova vodom
I mirisne kapljice stavim
Kao najljepši meit se opremim
Jok
To smrdi li smrdi i dalje
Pitam okolo ljude
Smrdi li i njima
Biće većina prehladeno
Kažu ne osjete ništa
I kad sam bio sav se
Pretvoriti u smrad
Zalutah jednog sna
U povijest
S jedne strane moj did
S druge crne košulje
I njihove svastike
I štipa se did za nos

Smrad ga za oči kolje
Djeca gore na igralištu
Sutra će kosti naše djece
Da smrde svakodnevno
Dok se para bude širila
Iz modernih ekspres lonaca

Fašizmi dolaze ponovo
Kao što je sutra novi dan
Kao što je prehladenih
Sve više

Jedanaesti u julu

Pjesnik će opjevati i vlastitu smrt
I krik koji dolazi poslije
Poezija je toliko moćna

Muzika će i nijeme naučiti da govore
Slijepe da vide najljepše jutro
Svakog dana osim jedanaestog u julu

Na taj dan u Srebrenici
Poezija će pognuti glavu
Muzika će slušati tišinu dok pjeva
Njima većima od života
Meni i jedinom sinu
Tog dana dok ležimo zagrljeni
U praznim posteljama domaćina
Gdje tek pokoju kost prekriva
Samo studen zemlje
I toplina sjećanja preživjelih

Pamti sine njihovo gostoprimstvo
I blagoslovljenost doma njihova
Svakog drugog dana

Nezagrnuto vrijeme

Ja znam da je meni čekati kraj
S prazninom koja ostade
Kad mi Oni raspoloviše vrijeme
I uzeše jednu polovinu
Za navijek
Ja živ ostadoh
Da preturam
Po ovoj što je ostala

Da se bar neko nađe
Da i tu rupu zagrne

Zbirka „Miostrah“, 2017/2018 (u pripremi)

Tješ Kob Mošti

/Aleksandri Zec, djevojčici iz TV kalendara/

Iza kuće je dvorište
Konopac za veš razapet
Između dvije bedrene kosti
Štipaljka okačene
Krmeljive oči u parovima
Što se nisu nagledale jutra

Noć je bila u tjeskobi
Imeđu dvije kruškove rasahe
Uglavljena materina kičma
Na njoj dvije šarene ljuljačke
Pletenicama zlatnim učvršćene

Djevojčice bi se kikitale
Da imaju s čim da znaju kako
Jezik se izlijevao niz ključnu kost

Iza kuće je dvorište
I kuća je dvorište
Ukućanima učiniše tijesno

Taman za jednog zeca

Rođendanska proslava u Mauthausenu

*Danas sam prvi put bio u jednom
koncentracionom logoru.
A zemlja tvoja je Bosna i Hercegovina
Život mi skorašnji i sadašnji
Ironija uvezuje nadošlo vrijeme
Kao kvasac*

Na drvenom podu spavaonica
Pod koracima stražara
Jednako škripaju podovi
Stanari su bili lakši od zraka
Pod njima nije škripalo ništa
Osim preostalih kostiju

Za razliku od baraknih spavaonica
Spalionice su majušne i uske
Ramenom da se očešu svaki put
Vatroložač i tijelogorač
A pekli su se sporo kao kad se

Raspolovljene kruške suše na suncu
Za hošafa

Do utrobe peći vodi tačno
Trinaest stepenica kamenih
Njima sam se danas uspeo
I na kosi iznio malo pepela
Iz dimnjaka manjeg od trinaest stopa

Da postoji vrijeme
Oženio bih česku jevrejku Piri
Rodila bi mi kćerku Hanu
Da postoji vrijeme danas bi našoj
Unuci crveno-pomiješane krvi iz vena
Različitih bogova slavili rođendan

U gostionici ispod glavne kapije
Nisam joj zapamtio ime
Imala je u njemu nešto kao *frei*
Kikot neke druge djece svezanih kika
Jasno sam čuo dok su neki drugi
Roditelji nosili veliku šarenu kutiju
Sa ogromnom mašnom na vrhu
Činilo se da je lakša od pepela

Krajina

U trinaestom životu prije ovog
Bio sam jednako ljudskog okota
Kad to sam u žeđi zaorao
Na Krajini čeličnih lokota

Nesmirljivo je da životà traje
Samo se vojske mijenjaju
Glas nikad niko zarobio nije
Večere su jednako krvave

Samo ratovi traju
Duže od životà
Niti izgubiti
Niti dobiti

Da mi je barem jednom znati
Čije sam vrijeme preorao
Da mu noktima kako dolikuje
Preorano na postelju vratim

Ženskog smo roda

Ima li potrebe reći
Ljubav i pobjeda
Ženskog su roda
Toliko o svijetu
U kome bi muškinja
Da vlada

Matura Majke Hrabrosti

Vješto zaobišao šareni vašar
Mladosti nakinđurene
Punoljetstvo je potvrda
Da možeš ubiti
Da možeš roditi
Da možeš biti ubijen
Drumom seoskim opraišinjen

Na rasklopljenom stolu
Oderane kože pjesnika
U slogovima naredane
Jedna lice zagnjurila
Krijući se od svijeta

Usvojio je sa par kovanica
Sve je i tako trgovina
Vještina riječi koje
U ratu buše rupe
Kao moljci ustajalo
Djevojačko ruho

Majku hrabrost donio
Na bedem kastela
Sa uzidanim uzdasima
I urlicima nedoklanih
Vratova
U mjesecu kad ratovi zastaju
Dan poslije izgubljene bitke
Bez riječi sam je uzeo
U dah djeteta mi stala
Da nikad ne izustim ni riječ

Zvijezde su i tako sve vidjele
Mušice glupo vjeruju u sjaj
Mudrost opstanka je ispod
Bosih tabana i tijesnih čizama
U prašini drumova koji pamte
Fijuk djece ispaljene
Iz topovskih cijevi

Genocid nedovršenih ljubavi

(M.M)

Ko će za nas da napravi institut
Da proučava poremećeni
Vremenski tok
Genetskih generacija
Prevrnutih utroba

Kao da smo svi
Rođeni iz masovnog
Incestoidnog silovanja

Sutru ujutru
Objesiću se o nedovršeni
Do arhetipskog ishodišta
Odgodeni poljubac

Sami dižemo svoje spomenike
Na vrhu uvijek nerođena djeca
Utrobe služe da drže čemer
Za fontanu sa uzorcima
Masovnog zločina
Nad Generacijom

Sutra ujutro
Dan će početi
Časom geografije
Istorija je kurva što ne zna
Reći ne
Nas drugačije učili

Umjesto zvona
Čas će započeti gloktanjem
Dječijih nogica
Po baruštini punoj
Nedovršenih ljubavi

Naš praktični čas vješanja
O ono što su nam uzeli
O usukani pupčanik
Srcolikih utroba
Drugo više ništa nemamo

Žeđ

Kolona preko proplanka
Što se za nebo svezao
Mjesec strah po njemu prosuo
Stara majka tako prosipala

Vodu za mnom iz lavora
Kad sam u školu krenuo
Najmanji bio
Govorili da mi kokoši
Iz guzice mogu ključati

Lavore su bacili
Dolaskom vodovoda

Ljudi u koloni bez glasa
Ne smeta im smrt
Žigaju ih usta bez jezika
Sanjaju prošlosedmičnu pljuvačku
Sjenke im se istanjile
Za svod nebeski svezale
Plazaju oblake jezikom
Da ih podoje
Kao materinu sisu

Laktacija je prvo tečenje
Onda tek hranjenje pa trunjenje

Zadnji u koloni pješačio unatraške
Da budem sjena svoje žeđi
Od svjetlosti lune pogled zemlji usmjerio
Gdje kapi iz oblaka skončavaju
Gdje majčino mlijeko ukopavaju
Gdje panjevi krivih bukvi izniču
Da minule grmljavine čuvaju

Umirućem didu usne kvasili mokrom gazom
Napolju je kiša punila panjeve

Testament

Moj je did skupljao duše
Pustinjskih plemena
I kamila skapanih od žeđi

Trebalo je da me
Prigrli rat i
Umiju blatnjave kapi
Iz panja odumrle bukve

Testament je izvršen
Ja sad skupljam duše
Poginulih
Izgubljenih
Nestalih
I žednih

Nemoj sine imati muško dijete
Bukve i dalje padaju
Panjevi se udubljuju
Nemoj da im nerođeni
Cmrče iz utrobe

Teške kosti

Živjeti pored vode
Nikad proplivati
Potonuli ljudi
Uzvodno se kotrljaju

Svjetla su za gledati
Nikad obasjani
Bljesak je donijela granata
Pukla drugu na ramenu

Otpiljci njegove ključne kosti
Danas mi obasjavaju
Nutrinu
Nikako da proplivam

Teške nam kosti

Potaman

Piši to čovječe
Kaže mi Darko
Piši zaboravit ćeš
Neće imati ko da ispriča

Krilca su ispred nas pileća
Hrskava i blago ljuta
Priče koje pričam
Bile su ljudi
Sočni i rumeni
Punokrvni

Vidio očinjim vidom
Kako pršću po kruzani
Kuruze smo potom mljeli
U tijesto mijesili gladni
Od krvi je bilo slano taman

Priručnik za vođenje rata

Rat je muškog roda
Unatoč tome nije nerotkinja

Mrtve bebe najbrže trunu

Samo je moj Bog najveći
I pravedan
A ja doista vjerujem

Prva linija fronta je prvo
Na kućnom pragu
Prvog komšije

U dnevnoj sobi prvi je grob
Masovne grobnice su
Oblast niskogradnje

Strah služi da sestre plaču
I da ponuda prati potražnju
Brašna i olova

Ljubav je preporučljiva
Samo prema domovini
Silovanja služe ostalom

Djeci se prikazuje mlijeko
Dojke njihovih majki
Vijore sa kupole tenka

Pogrešno ime i jezik
Ugrađuju se u temelje
Da oslobođeno bude čvršće

Mentalno zdravlje se liječi
Redovnom upotrebom snajpera
Po dva civila dnevno dokazano djeluju

Nakon uspješnog metastaziranja
Historija će se iznova poroditi
Zdravija i tačnija

Ono što se ne stigne ubiti
u jednom danu obilježi se trakom
na rukavu do sutra

Ne ubij

Oka treptaj nisam učinio
Ubio sam riječ
Dok se spremala napustiti
Razjapljena usta

Mehanički sam umetnuo
Spremnik od trideset smrti

U utrobu sina druga Kalašnjikova
Na uši mu se pušilo

Riječ koja je nosila
Božiju zapovijed
Ne ubij
Ja sam ubio

Prije nego je ona
Ubila mene

Dobrovoljno

Išao neki dan da dam krv.
Uzimaju mi anamnezu i pitaju jesam li od čega bolovao.
Kažem: par ljubavi, jedan brak, jedan rat, jedno ranjavanje...
srećom ništa nije zarazno i prenosivo.
Danas nešto kontam da sam se zajeb'o za rat.
Skoro pa poezija...

Miris jutra na Balkanu

*(ovo nije pjesma već izvod iz
priručnika za korištenje rata
za neznalice)*

Buđenje sa mirisom eksplozije
Artiljerijskog projektila
U dječijoj sobi
Jedino je efikasno buđenje
Pokoljenjima na Balkanu

Pozivi na razum
Ljude iritiraju više od
Čvakanja dosadnih vrana
Kasnije ogluš
I mirno spavaju

Kraj rata

Silovao me 37 mjeseci
Bio sam mlad i mirisan
Širokih nosnica što
Nisu omirisale
Park i djevojku

Visokog čela na koje je
Samo majka spuštala
Dlan pipajući vrućicu

Duge kose koja je
Najednom služila
Da me bolje uhvati
Dok je svrdlao u meni

U jednom trenu sam se umirio
Zaboravio da penetriranje traje
Bol u stomaku pripisao
Usukanom želudcu

Nema cenzure u istini
Kao što nema ni mira
U dvadeset godina straha

37 mjeseci mu prosto bilo
To je i tako normalno
Svijet su stvorili tako
Da on to radi dječacima

Ne opraštam sebi
Godine poslije
Opraštam samo
Slabost dječaku
Neodraslom po redu
I prirodnom slijedu

Opraštam mu jednako
I strah od pomisli
Da je mogao da leti

Tijelo izbušeno svrdlanjem
To i tako ne bi podnijelo
Propuštalo bi vjetar

Ovo novo se ne plaši
Da ga i pljune i zapiša
Odjednom

Napokon mi se može
Napokon me nije strah
Napokon znam
Da sam ga dobio
Sebi u sebi

A i svijet neka čuje
I zna

On svrdla i dalje
Mirisnih dječaka
Uvijek će biti

Igra proboja logoraša u ratu

Aladin je jedne od ratnih
Imao dvanaest godina
Od igračaka imao drveni pištolj
I netaknutu kućnu biblioteku
Koja se kupila da ispuni regal

Kad se zasitio pištolja i druge djece
Krenuo čitati redom
Anne Golon, Augusta Šenou, Robert Lidlama
sve izdane Titine biografije
i onda knjigu o Jasenovcu
Sa spiskom svih preživjelih logoraša
I vividnim opisom samog proboja

Na dan proboja 1945. godine u Jasenovcu su bila 1.073 logoraša,
u proboj ih je krenulo 600, a do slobode stigao samo 91.
Svi ostali ubijeni su i spaljeni s logorskim objektima
prilikom ustaškog povlačenja.

Od tankog kartona
Izrezao trakice veličine
Dječijeg kažiprsta
Njih 1073
Na svakoj ispisao
Po jedno logoraško ime

Ustaše su strica Aladinovog oca, odvele u logor
a zatim i ubile 1943. godine jer je po izbijanju Drugog
svjetskog rata kao napredan intelektualac i uposlenik
Hrvatskih željeznica stao na stranu antifašista.
Ime mu je treće na listi stradalih u Jasenovcu.

I napravio Aladin novu igru
Za sebe, pravu dječiju -
Proboj iz Jasenovca
Ratne 1994. u Cazinu
Prvo se kartončići okrenu
Sa imenima prema dole
Onda se dlanom udara po njima
Koji se okrene sa imenom prema gore
Taj je i poginuo
Kartončić se stavlja na stranu
Na hrpu
Da bi se poslije mogli naložiti
Kartončići
Logoraši zaustavljeni u proboju
Udaranjem dječijeg dlana

Oni čija se imena ne okrenu

Naspram sunca
Preživjeli su i idu dalje
U novi krug igre
Licem uprtim u tlo

Kad se Aladin naigrao
Izvršio proboj
Kartončiće ipak u smeće bacio
Nije ih zapalio

I onda se kesa sa smećem
I kartončićima
Probila do kontejnera za smeće
A on bio pored punkta
Gdje se dijelila humanitarna pomoć
Ljudima
Psima nije
Zato psi rovarili kontejner
Rastrgali kese
Razasuli kartončiće
Oslobodili logoraše

Stotine srpskih i jevrejskih imena
Pokoje muslimansko i ostalo
U Cazinu 1994. godine
Na čisto muslimanskom zraku

Prvo su Aladinu priveli oca
I vojnu policiju zvali
Djelitelji humanitarne najglasniji bili
Četnika u zatvor
Kakvim se on srpskim imenima bavi
To je urota
Zavjera
Cazinska buna drugo izdanje
Otkud ovoliki četnici ovdje

Otac se kleo da ne zna ništa
Ni jedno ime nikad nije vidio
Kad je vrag krenuo da nosi šalu
A krug isljednika bivao veći
Sjetio se otac da ima mlađeg sina
Što dane provodi u čitanju
Priveo otac potom Aladina

Jeste oče
Ovo su moja imena
Logoraši iz Jasenovca
Izginuli u proboju
Poslije je objasnio
Pravila igre
Morao i knjigu

O Jasenovcu donijeti
Kao dokazni materijal
Da se uporede imena

Policija van razumne sumnje
Utvdila da dijete nije krivo
To su ta imena

Aladin se sa čitanjem ponovo
Sreo tek u gimnaziji
Prva knjiga bila Antigona
Prepao se čitati

Nije se nikad prepao
Biti antifašista

Mršavljenje

Da bih stigao u svoj prvi rat
Pješačio sam preko tri dana
Po usijanom nebu
Zaboravio da imam jezik
Smršao sa osamdeset tri
Na sedamdeset devet kila

Želio bih ponovo da smršam
Na sedamdeset devet
Ljeto je tu
Vreline se primiču
Hodam intenzivno svaki dan

Prošli sam preživio uzalud
Ovaj neću

Održavanje gotovosti

U prazninama između
Dvije ratne punine
Silovanja služe kao
Psiho-fizička kondiciona vježba
Za muški topuz i um
Kojom se održava borbena gotovost
Radna temperatura oruđa
Stepen uzdignutosti morala
Nivo budnosti da
neprijatelj ne iznenadi
I životnost svrhe postojanja
Ljudskog roda

Poslanica sinovima

Nož je svetošću Knjige iskovan
Čast i dignitet
Porađanja svijeta
Iz oplodene vode
Tamo se mreška pamćenje

Veliko slovo L
U predjelu trbušne aorte
Oblik je muškog puta
Kojem se i mjesec divi
I zaogrće ga nježno

Ratovi su za kukavice
Smiriti sebe toplinom
Nutrinom punog mjeseca
Kuća je u kojoj žive hrabri

Ako već ne mogu da vole

Kćerke mi ne dirajte